

तमुवाचमहादेवः सांत्वपूर्वमिदं वचः ॥ पुत्रशोकाभिसंतमं रुष्णद्वैपायनं तदा ॥ ३३ ॥ अग्नेर्भूमेरपांवायो रंतरिक्षस्य चैव ह ॥ वीर्येण सदृशः पुत्रः पुरामत्तस्त्वया
वृतः ॥ ३४ ॥ सतथा लक्ष्मणो जातस्तपसा तव संभृतः ॥ मम चैव प्रसादेन ब्रह्मतेजो मयः शुचिः ॥ ३५ ॥ सगतिं परमां प्राप्नोदुःश्रामजितेन्द्रियैः ॥ दैवतैरपि वि
प्रर्षेतं किमनुशोचसि ॥ ३६ ॥ यावत्स्यास्यंति गिरयो यावत्स्यास्यंति सागराः ॥ तावत्तवाक्षया कीर्तिः स पुत्रस्य भविष्यति ॥ ३७ ॥ छायां स्वपुत्रसदृशीं सर्व
तो न पगांसदा ॥ द्रक्ष्यसे त्वंच लोके स्मिन्मत्प्रसादान्महामुने ॥ ३८ ॥ सोऽनुनीतो भगवता स्वयं रुद्रेण भारत ॥ छायां पश्यन्समावृतः समनिः परया मुदा ॥ ३९ ॥ इ
ति जन्मगतिश्चैव शुक्लस्य भरतर्षभ ॥ विस्तरेण समाख्यातायन्मां त्वं परिपृच्छसि ॥ ४० ॥ एतदा च षष्ठमेराजने देवर्षिर्नारदः पुरा ॥ व्यासश्चैव महायोगी संजल्पेऽप
देपदे ॥ ४१ ॥ इति हासमिमं पुण्यं मोक्षधर्मोपसंहितं ॥ धारयेद्यः शमपरः स गच्छेत्परमां गतिं ॥ ४२ ॥ इति श्रीमहाभारते शांति ० मोक्ष ० शुकोत्पत्तन समाप्तिर्नाम
त्रयस्त्रिंशदधिकत्रिंशततमोऽध्यायः ॥ ३३ ॥ युधिष्ठिर उवाच गृहस्थो ब्रह्मचारी वा वा न प्रस्थोऽथ भिक्षुकः ॥ य इच्छेत्सिद्धिमास्थानं देवतां कां
यजेत सः ॥ १ ॥ कुतो ह्यस्य ध्रुवः स्वर्गः कुतो नैः श्रेयसं परं ॥ विधिनो केन जुहुयाद्देवं पित्र्यं तथैव च ॥ २ ॥ मुक्तश्च कां गतिं गच्छेन्मोक्षश्चैव किमात्मकः ॥ स्वर्गतश्चैव
किंकुर्याद्येन न च्यवते दिवः ॥ ३ ॥ देवतानां च को देवः पितॄणां च पिता तथा ॥ तस्मात्परतरं यच्च तन्मे ब्रूहि पितामह ॥ ४ ॥ भीष्म उवाच गूढं मां प्रश्नवित्प्रश्नं
पृच्छसे त्वमिहानघ ॥ न ह्येतत्तर्कया शक्यं वक्तुं वर्षशतैरपि ॥ ५ ॥ ऋते देव प्रसादाद्वाराज न ज्ञानागमेन वा ॥ गहनं ह्येतदास्थानं व्याख्यातव्यं तवारिहन् ॥ ६ ॥
अत्राप्युदाहरंती ममि तिहासं पुरातनं ॥ नारदस्य च संवादं ऋषेर्नारायणस्य च ॥ ७ ॥ नारायणो हि विश्वात्मा चतुर्भूतिः सनातनः ॥ धर्मात्मजः संबभूव पितैव
मेभ्य भाषत ॥ ८ ॥

त्मन इति श्रुतेर्भक्त्या मामभिजानातीति भगवद्ब्रूयान् च भक्तेर्ज्ञानं गत्व बुद्ध्या भजनीयां देवतां पृच्छति गृहस्थ इति कुतः कस्य प्रसादान् ध्रुवः अनाद्यसि फलको ब्रह्मलोकः ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ तस्माद्देवादीनां जनकात्
॥ ४ ॥ तर्कया तर्केण आर्षोऽलिङ्गव्यत्ययः ॥ ५ ॥ ज्ञानागमेन ऋते विना ॥ ६ ॥ ७ ॥ चतस्रो भूतयः नराणाः ॥ ८ ॥